

PM Rotel I (Dnr KS 2018/307)

Ökad styrning av myndigheternas lokalisering

Remiss från Finansdepartementet

Remisstid den 18 maj 2018

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat en promemoria till bland annat Stockholms stad om ökad styrning av myndigheternas lokalisering. I promemorian föreslås att en myndighets beslut om lokalisering av sin verksamhet ska fattas av myndighetens ledning. Beslut som avser avveckling av myndighetens arbetsställen i en kommun ska föregås av en konsekvensanalys. Vidare ska en myndighet som fattar beslut om lokalisering skicka beslutet till berörd kommun, länsstyrelse och den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i länet. Bestämmelserna om konsekvensanalys och om att skicka beslut om lokalisering till berörd kommun, länsstyrelse och den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska inte tillämpas på beslut som endast påverkar en myndighets lokalisering inom Stockholms län. Kraven föreslås gälla från den 1 augusti 2018.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret är starkt negativt till förslaget att beslut som endast påverkar en myndighets lokalisering inom Stockholms län inte ska omfattas av bestämmelserna om analys av myndigheters lokalisering.

Mina synpunkter

Beslut om myndigheters lokalisering berör inte bara den aktuella myndighetens egen verksamhet utan även den omgivande regionen. För att kunna planera långsiktigt är det bra om aktörerna i en region tidigt får kunskap om och möjlighet att påverka beslut om ändrad lokalisering av myndigheter. Det är viktigt att aktörer i en region inte bara ges information utan också en möjlighet att lämna synpunkter och påverka myndighetsbeslut gällande avveckling eller omlokalisering.

Stockholms län behöver goda planeringsförutsättningar och rätt till inflytande på samma sätt som andra regioner. Det är svårt att förstå motiven bakom att Stockholms

län skulle undantas från bestämmelserna om konsekvensanalys och om att skicka beslut om lokalisering till berörd kommun och länsstyrelsen. Stockholms län är en stor och komplex region med en fjärdedel av samtliga arbetsplatser i hela riket men också med mycket olika förutsättningar i olika delar av länet. Många statliga huvudkontor är placerade i länets centrala delar men det finns också många statliga arbetsplatser utanför regionkärnan. Nära fyra av tio arbetsplatser i statlig förvaltning i länet ligger utanför Stockholms kommun. Förutsättningarna för service, arbetsplatser och pendlingsmöjligheter är vitt skilda i olika delar av länet. Stockholms stad arbetar aktivt med att stärka serviceutbud, arbetsplatser, kollektivtrafik och lokala företagsområden i olika delar av staden, inte minst med att öka antalet arbetsplatser i södra delen av staden och länet för att motverka den regionala obalansen. Staden har också flyttat ut ett antal centrala kommunala förvaltningar till stadens yttre delar för att stärka förutsättningarna lokalt. Att Stockholms län ses som en enda homogen arbetsmarknad där konsekvenser av en flytt inom länet inte behöver analyseras är ett orimligt och felaktigt synsätt. Även påverkan på den större arbetsmarknadsregionen bör tas med för att inte försämra förutsättningarna för omkringliggande län.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 22 mars 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi delar stadsledningskontorets kritik mot regeringens förslag. Det är inte rimligt att Stockholm län undantas från bestämmelserna rörande beslut som påverkar endast en myndighets lokalisering. Som kontoret framhåller ligger cirka två femtedelar av länets arbetsplatser inom statlig förvaltning utanför Stockholms stad och länet utgör inte en homogen arbetsmarknad. Förslaget bör därför avfärdas i denna del.

Vi ifrågasätter vidare finansborgarrådets verklighetsbeskrivning rörande hur den socialdemokratiskt ledda majoriteten arbetar med förvaltningsflyttar. Sanningen är den motsatta. Efter maktskiftet 2014 avstannade det arbete med flytt av förvaltningar till ytterstaden som Alliansen hade drivit. Flytten av utbildningsförvaltningen till Järva har inte blivit av. Omlokaliseringen av de tekniska förvaltningarna från Kungsholmen har likaså stoppats, med ett kommunfullmäktigebeslut om Tekniska nämndhuset så sent som den 19 mars i år. Tvärtom har den socialdemokratiskt ledda majoriteten aktivt flyttat förvaltningar från ytterstaden, som i fallet med serviceförvaltningen som lämnar Husby.

Stockholm behöver en blandning av bostäder, arbetsplatser och service i hela staden. Kommunala förvaltningar är inte hela lösningen, men stadens politiska ledning har ett ansvar att sprida förvaltningarna över staden på ett sätt som bidrar till att öka dagbefolkningen och

underlaget för lokal service i stadsdelar som i dag lider brist på detta. Men denna mandatperiod visar tydligt att om det ska ske krävs ett Alliansstyre i Stadshuset.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Dennis Wedin och Johanna Sjö (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 anfört att det är viktigt att de myndigheter som bedriver verksamhet i flera delar av landet så långt det är möjligt kan upprätthålla denna.

I promemorian föreslås att en myndighets beslut om lokalisering av sin verksamhet ska fattas av myndighetens ledning. Beslut som avser avveckling av myndighetens arbetsställen i en kommun ska föregås av en konsekvensanalys. Vidare ska en myndighet som fattar beslut om lokalisering skicka beslutet till berörd kommun, länsstyrelse och den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet i länet.

Konsekvensanalysen ska innehålla en beskrivning av de verksamhetsmässiga, ekonomiska och personella konsekvenserna av myndighetens planerade beslut samt en bedömning av de regionala konsekvenserna. Av analysen ska också framgå vilka alternativa möjligheter som finns att utveckla eller rationalisera myndighetens befintliga verksamhet i kommunen.

Bestämmelserna om konsekvensanalys och om att skicka beslut om lokalisering till berörd kommun, länsstyrelse och den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska inte tillämpas på beslut som endast påverkar en myndighets lokalisering inom Stockholms län. Kraven föreslås gälla från den 1 augusti 2018.

Beredning

Ärendet har remitterats till Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 februari 2018 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret anser att införandet av bestämmelser som reglerar förfarandet vid myndigheters beslut om lokalisering samt vilka åtgärder som bör vidtas och vilka analyser som ska göras är relevant och rimligt.

Beslut om myndigheters lokalisering berör inte bara den aktuella myndighetens egen verksamhet utan även den omgivande regionen. För att kunna planera långsiktigt är det bra om aktörerna i en region tidigt får kunskap om beslut som en myndighet avser fatta om sin verksamhets lokalisering. Det är också viktigt att aktörer i en region ges möjlighet att lämna sina synpunkter på detta myndighetsbeslut.

Kontoret är starkt negativt till förslaget att beslut som endast påverkar en myndighets lokalisering inom Stockholms län inte ska omfattas av dessa bestämmelser. Stockholms län är en stor och komplex region med en fjärdedel av samtliga arbetsplatser i hela riket men också med mycket olika förutsättningar i olika delar av länet. Förvisso finns många huvudkontor i länets centrala delar men det finns också många statliga arbetsplatser utanför regionkärnan. Nära fyra av tio arbetsplatser i statlig förvaltning i länet ligger exempelvis utanför Stockholms kommun.¹ Förutsättningarna för service, arbetsplatser, pendlingsmöjligheter och

¹ SCB:s Statistikdatabas: Förvärvsarbetande med arbetsplats i regionen, dagbefolkning.

arbetsmarknad är vitt skilda i olika delar av länet. Hela Stockholms län kan inte ses som en homogen arbetsmarknad med likartade förutsättningar överallt.

Stockholms stad arbetar för sin del aktivt med att stärka serviceutbud, arbetsplatser, kollektivtrafik och lokala företagsområden i olika delar av Stockholms stad. Bland annat har staden flyttat ut centrala kommunala förvaltningar till stadens yttre delar. Att Stockholms läns ses som en enda homogen arbetsmarknad där konsekvenser av en flytt inom länet inte behöver analyseras är ett orimligt och felaktigt synsätt. Denna särbestämmelse för Stockholms län bör därför tas bort ur förslaget.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att som svar på remissen ”*Ökad styrning av myndigheternas lokalisering*” hänvisa till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.